

Delte ut to forskningspriser

Anine Lie og Maria Justo Alonso ble tildelt H.K.H. Kronprins Haakons forskningspris for astma og allergi for forskning innen henholdsvis matallergi og inneklima.

Prisvinner Anine Lie, generalsekretær Anne Elisabeth Eriksrud i Norges Astma- og Allergiforbund og prisvinner Maria Justo Alonso.

– I fjor var det ingen kongelig prisutdeling. Det er derfor ekstra hyggelig at vi i år kan dele ut pris til to forskere innenfor astma- og allergifeltet. Det er en pris til hver – altså ingen prisdeling, innledet generalsekretær Anne Elisabeth Eriksrud i Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF), da hun delte ut H.K.H. Kronprins Haakons forskningspris for astma og allergi under årets Allergifrisk-konferanse 19. april i Helsedirektoratets lokaler i Oslo. Allergifrisk er et samarbeid mellom RAAO (regionalt senter for astma, allergi og annen overfølsomhet) i hver helseregion og Helsedirektoratet.

Matvareallergi

Anine Lie er spesialist i barnemedisin og overlege ved barneavdeling for allergi og lungesykdommer ved Oslo Universitetssykehus. Lie har vært en sentral del av PreventA-

DALL-teamet i forskningsgruppen ORAACLE siden 2017. Hun leverte sin PhD-avhandling i mars i år. Forskningsspørsmålet i avhandlingen var å fastslå om matvareallergi og astma er redusert hos tre år gamle barn som i spedbarnsalder blir eksponert for forebyggende tiltak rettet mot å redusere utvikling av allergi og/eller atopisk eksem. Det ble undersøkt om regelmessig fuktighetsbehandling av huden og/eller tidlig introduksjon av allergene matvarer i spedbarnsalder reduserte risikoen for matvareallergi og/eller astma hos tre år gamle barn. Hun så også på forekomst av sensibilisering ved to ulike avlesningstidspunkt for prikktest ved seks måneders alder.

– Vi vil særlig fremheve hennes fantastiske innsats i arbeidet som ledet frem til artikkelen som ble publisert i The Lancet i 2022, som viste at matallergi faktisk kan forebygges ved å introdusere mat fra tidlig spedbarnsalder. Hun var uunnværlig i denne delen av prosjektet. Disse resultatene har stort potensiale til å endre norsk og internasjonal praksis, står det i nominasjonen.

Inneklima og sensorteknologi

Seniorforsker Maria Justo Alonso har i sitt arbeid sett på måling, overvåking og kontroll av flere inneklimaparametere som er viktige for astma- og allergisykdommer. Hun har arbeidet med å gjøre det mulig å måle ellers oversette astma- og allergirelaterte forurensninger.

Maria Justo Alonso forsvarte sin PhD-avhandling om inneklima og ventilasjon i desember i fjor. I avhandlingen så hun på hva som må til for å forbedre både inneklima og energiforbruk, ved å ta i bruk lavkostnads-sensorer som overvåker astma- og allergifremkallende forurensninger i tillegg til CO₂,

BEATE SLOREBY

temperatur og fuktighet. Hun har fortsatt å jobbe med dette forskningstemaet hos SINTEF Community.

Prisvinnerens arbeid dokumenterer og demonstrerer at den brede del av befolkningen kan beskyttes mot astma og mange allergier ved bruk av lavkostnads-sensorer for å kontrollere ventilasjonen. Forskerens fokus var å øke relativ fuktighet om vinteren, redusere eksponering av svevestøv og formaldehyd, samtidig som man bruker så lite energi som mulig for å transportere og tilpasse den tilførte uteluften.

Justo Alonso har også samlet inn data om typiske kilder til astma- og allergifremkallende forurensninger i 20 hjemmekontorer, og hvordan man kan redusere eksponeringen for disse forurensningene.

Trenger mer kunnskap

– I min doktorgrad fikk jeg lov til å jobbe med inneklimate og ventilasjon som jeg synes er kjempeviktig. Det har vært så spennende å få lov til å prøve ut og teste ting. Jeg har fått hjelp fra mange fagfolk, og var blant annet i USA. Jeg vil takke alle som har hjulpet meg, og ikke minst alle studentene som har bidratt med innsamling av data, forteller Justo Alonso.

– *Hva betyr det for deg å få prisen?*

– Det er en ære å motta prisen, jeg er ydmyk. Det er en stor motivasjon for meg til å fortsette med prosjekter innenfor dette temaet. Nå vil jeg gå veien videre og jobbe for at sensorene tas i bruk. Det var derfor jeg jobbet mye med at sensorene skulle være billige nok, men samtidig pålitelige, slik at folk vil installerer dem, sier Justo Alonso. Hun forteller at hun har mange i familien som har astma og er allergikere. Det å kunne gjøre noe for å hjelpe folk synes hun er utrolig fint.

– Man må ikke tenke at nå er dette ferdig forsket på. For det er det ikke. Inneklimate er et tema som er kjempeviktig. Vi må fortsette å forske på ventilasjon og inneklimate, og hvordan det påvirker helsa, påpeker Maria Justo Alonso.

– Motiverer til videre innsats

Anine Lie har bidratt i den mye omtalte PreventADALL-studien hvor forskerne konkluderte med at å gi barn smaksprøver av peanøttsmør, melk, hvete og egg fra tre måneders alder ser ut til å redusere risikoen for matallergi mot disse matvarene.

– Det var en veldig stor og gledelig overraskelse å bli tildelt Forskningsprisen. Jeg er så heldig å få være en del av dette store teamet. Jeg føler det er en pris jeg deler med hele PreventADALL-teamet, sier Anine Lie. Hun vil takke veiledere og alle medforfattere.

– *Hva betyr det å vinne en slik pris?*

– Det motiverer til videre innsats. Det er et bevis på at det man gjør er viktig og legges merke til. Det pågår nå en diskusjon om tidlig introduksjon av mat, og dagens nasjonale retningslinjer for spedbarnsernæring.

Hun forteller at de er i gang med neste kontroll av barna. De ønsker å se hva som skjer når barna kommer i 6–7-års alder.

– Jeg vil oppfordre alle studiedeltakerne til å fortsette å være med og bidra, slik at vi kan få gode svar på hva tidlig introduksjon spiller for en rolle etter hvert som barna blir eldre. Vi har en plan om å følge deltakerne til voksen alder. Vi har hatt veldig god oppslutning til nå, sier Anine Lie.

Hans Kongelige Høyhet Kronprins Haakon, som er Norges Astma- og Allergiforbunds høye beskytter, hadde ikke anledning til å delta på prisutdelingen, men ønsket prisvinnerne lykke til.

H.K.H. Kronprins Haakons forskningspris for astma og allergi

Norges Astma- og Allergiforbund har siden 2016 delt ut H.K.H. Kronprins Haakons forskningspris for astma og allergi. Prisen deles ut årlig til en forsker som har utvist en særskilt innsats innenfor fagfeltet astma og allergi. Prisen er på 50 000 kroner og skal oppmuntre til videre forskning. Styret i Forskningsfondet for Astma og Allergi har et eget styre som vurderer foreslåtte kandidater.